

Sygn. akt IV CSK 655/19

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa Syndyka masy upadłości „M.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w S. przeciwko „A.” B.V. z siedzibą w B. (Holandia) o zapłatę, na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 czerwca 2020 r., na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...], z dnia 20 marca 2019 r., sygn. akt V AGa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 12.500 (dwanaście tysięcy pięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń

umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. Dlatego określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący w odrębnym wywodzie wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Syndyk Masy Upadłości „M.” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w S. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 20 marca 2019 r. oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 27 września 2018 r. uwzględniającego powództwo o zwrot wynagrodzenia i odszkodowanie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłankach przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. W uzasadnieniu tego wniosku skarżący wskazał, iż w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do pytania: Czy w ramach modelu apelacji pełnej, wzięwszy pod rozwagę obowiązującą w polskim reżimie prawnoprocesowym zasadę wyrażoną w normie art. 3 k.p.c. Sąd II instancji w toku ponownego rozpoznania „sprawy” w rozumieniu art. 378 § 1 k.p.c., rozpoznając konkretny, istotny z punktu widzenia treści apelacji zarzut apelacyjny, powinien w ramach rozpoznania tego zarzutu dokonać własnych ustaleń opartych na przeprowadzonym przez siebie postępowaniu dowodowym, czy wystarczy jeżeli poprzestanie na formalnej jedynie kontroli rozstrzygnięcia w zakresie, którego zarzut dotyczy, poprzez powielenie i uznanie za własne ustaleń Sądu pierwszej instancji. Chodzi przy tym o zakres

rozpoznania zarzutu apelacyjnego, zwłaszcza w sytuacji, w której dla jego rzetelnego i pełnego rozpoznania i w konsekwencji poprawnej kontroli wyroku w toku instancji, niezbędne są wiadomości specjalne, a stan faktyczny podlegający subsumpcji ma charakter skomplikowany w związku z tym, iż gros istotnych faktów relewantnych dla rozstrzygnięcia zawiera się w kategorii specjalistycznej wiedzy technicznej lub technologicznej. Poza tym zdaniem powoda skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona bowiem Sąd Apelacyjny w sposób oczywiście błędny przypisał powodowi obowiązek umowny, który na powodzie nie spoczywał.

Oceniają zgłoszony wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania trzeba mieć na względzie, iż zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (zob. postanowienie SN z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, IC BSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Przedstawienie istotnego zagadnienia prawnego wymaga precyzyjnego sformułowania poprzez wskazanie przepisu prawa materialnego lub procesowego, z którym jest związane, i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11, z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 3 października 2002 r., II CKN 447/01, nie publ.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, nie publ.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, nie publ.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, nie publ.; z dnia 28 czerwca 2008 r., III CSK 99/08, nie publ.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, nie publ.).

Uzasadnienie wniosku powoda w tym zakresie nie spełnia tych wymagań. Nie zostało wykazane, że podniesiona kwestia budzi poważne wątpliwości i decyduje o istotności - w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. - przedstawionego

zagadnienia prawnego. Wyartykułowane pretensje zmierzają do poddania kontroli zaskarżonego rozstrzygnięcia. Przytoczone przykłady rozstrzygnięć w innych sprawach nie wskazują na istnienie istotnych rozbieżności odnośnie rozpoznawania zarzutów apelacji a potwierdzają utrzymywanie się jako dominującego w judykaturze poglądu, że wynikający z art. 378 § 1 k.p.c. obowiązek sądu drugiej instancji nie oznacza konieczności osobnego omówienia przez sąd w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu podniesionego w apelacji, wystarczające jest bowiem odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia (por.m.in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999, nr 7-8, poz. 124 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2017 r., I PK 264/16, nie publ., z dnia 30 września 2016 r., I CSK 623/15, nie publ. i, z dnia 15 września 2016 r., I CSK 659/15, nie publ.). Nie ma zatem podstaw do uznania, że zachodzi wskazana przyczyna wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Ubocznie podkreślenia wymaga, że postawienie otwartego pytania o zakres rozpoznania tych zarzutów, które odnoszą się do wiadomości specjalnych także nie spełnia wskazanych wymagań albowiem odpowiedź na to pytanie jest zależna od konkretnych okoliczności faktycznych i może mieć tylko znaczenie w sprawie, której dotyczy skarga kasacyjna.

Odnosząc się do kolejnej, wskazanej przez powoda, podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania trzeba podnieść, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że powołanie się przez podmiot wnoszący skargę kasacyjną na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, nie publ.; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK

204/06, nie publ.; z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, nie publ.; z dnia 20 czerwca 2007 r. II CSK 184/07, nie publ.; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, nie publ.; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, nie publ.; z dnia z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, nie publ.; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, nie publ.; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, nie publ. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ., (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, nie publ., z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, nie publ.; z dnia 2 czerwca 2016 r., III CSK 113/16, nie publ.; z dnia 27 października 2016 r., III CSK 217/16, nie publ.).

Analiza skargi kasacyjnej wskazuje, że nie zawiera ona argumentów świadczących o występowaniu w sprawie tak rozumianej oczywistej zasadności. Przytoczone w pisemnych motywach argumenty nie dają podstaw do stwierdzenia kwalifikowanego naruszenia 65 k.c. Sąd drugiej instancji na podstawie tego przepisu, uwzględniając poczynione w sprawie ustalenia faktyczne, w tym także poczynione na podstawie opinii biegłego, ocenił jakie znaczenie dla wykonania zobowiązania przez pozwanego miały dane dotyczące nacisków łuków. Wyjaśnił też względy, które uzasadniały tę ocenę. Sąd Apelacyjny przyjął też, że powód nie wykazał aby pozwany odpowiadał za okoliczności, które były podstawą rozwiązania umowy pomiędzy powodem a generalnym wykonawcą.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której podstawy Sąd najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu w granicach zaskarżenia, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ k.p.c.

jw